

ԹԵՐՈՉԵՎԱՆ

ԱՆԴԻԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐՈԿԱԾ ՇԵՐՈՉԵՎԱՆԻՆԵՐԵՆ ԶՐՈՅՈ ՌԸ

(Ա. 9. ֆոն ՍՈՒԻՆՆԵՐ)

զնուութեամբ լրագրաց կոչայ
վերջապէս քաղաքին ստորին
թաղերուն հն ո քայլայ-
եալ մէկ տան մէջ գուռէ խցիկ
մը գտնել: “Նորկորդ գտա-
կու, ձախակողման դռուն”,
կը մէկնէր ինծի ձախապար-
հացցոյ մը, պայտոս խաւարար-
ափ կտոր մը, որ փտած զրան
մը քով կախուած էր: Ա-
ռաջն գտաիկնը կը հանէր քարէ խոնչածեն
նեղ ու մաշած սանդուկու մը: Ասկէ բարձր ելլեւ-
լու համար կար փայտէ մուռ սանդուկու մ”ալ,
որուն աստիճաններն ամէն քայլափոխին կը ճէ-
ին ու կը ձարձատէին:

“Հոս վարձու խուց կայ:”

“Այու, համացացէք խնդրեմ:”

Երկայն ատեն տաք տաք վլմելէն ետեւ՝
կրցանք վերջապէս միաբանիլ: Երկու ֆլորին վար
առաւ պահանջած գնեն: — Ես, առաջն անեամ
տուած գնոյ լրայ նշնչափ աւ աւելցրնելով՝ խցին
աէրն եղայ, առ ժամանակն մէկ ամսուան հա-
մար քրձնելով:

Խուցն հութենէ թիսացած էր, ինչպէս առ
հասարակ ամրող շէնքը: Թանձր պատերուն մէջ,
որոնց պա երկորդ գտաիկնի բարձրութեան մէջ
ամրոցի մը պէս էին, կար մի միակ փոքրիկ պա-
տուհան մը, որ տան մութ գաւիկը կը նայեր:
Զեղունը փորն ուռեցուած էր գլխոյ վրայ և
զրան վլուակառ ձամթաներ կ’երեւար. Նշն-
պէս պատերու վրայ, որոն ծեփր միմիրագոյն էր:
Կահարասեաց ամենակարեւորները միայն կոցայ
գտնել անկողին մը, սեղան մը, երկու ամրու-

նախնեացնէ մնացած պատի երերուն ժամանցայ
մը, եւ ովքիկ պահարոն մը: Զգենանելը զա-
հուրու խորչ մը կար պատին մէջ, որուն առջեւ-
գունատօն լամբ մը կախուած էր, եւ պա էր խցին
զարդի վարագոյը: Շուայլութիւն շնչր աշաւ-
ասիկ խցին մէջ, բայց քսակին կը համապա-
տասիններ. բնակութեան, ծառայութեան եւ
նախաճաշի համար կը վճարէի ամիսը տասը
ֆլորին:

Դպրամ մ’եռոքը վարժեցայ խցկան. եւ
երր իրիկուկը ձիւնամթամախ, սատած եւ կա-
պուտկան տուն կու գայի, փոքրիկ երկամի վա-
ռարանն ափերուն իւր լցոն ուրախութեամբ առ-
ջևս կ’արձակէր, եւ ես ճշմարիս գոյսաթեամբ
մը բարակ վերարկուս կը հանէի կը կախէի, եւ
կամենելիկս կը վասէի: Գրասնէս կը հանէի
պանիր կտոր մը եւ հաց, մէծ ափորդակով ըն-
թիրիս կ’ուտէի, կը ծխէի եւ անմիջապէս առեւ-
տրախն տանննց մէջ կը թարուէի. վաս զի
գոհ չէի Շայուէր եւ Ընկերութեան յետին գոր-
ծականութեան վրայ: Բարձրագոյն աստի-
ճաններու հետամուռ էի:

ԶԼանէր Ֆլեննան, իմ տանտիրուհին, շատ
քիչ անեամ կը տանէի: Հիւանդագին անձնաւ-
որութիւն մըն էր, որ ուրիշներու հետ շազա-
կրասելու պիտոյը չէր զգար: Տեսած ալ էր, որ
իմ գիշերայն ժամերու ինծի համար շատ թան-
կազնն էին, եւ իրեւ լու տանտիրին շատ լու-
գիս գոհ ու ուրիշներու արգելք ըլլալի: Միայն
անգամ մ’այց ելայ իրեն, մինչդեռ իւր ձուու-
ինչակերցն էր, իմեւ քիչ մ’աղ ու պղնեղ
ինչորելու իմ հացին համ մը տարու համար.
այս առթիւ բարցական պարտք համարեցայ՝
կարձ խօսակցութիւն մ’ընելու: Այս խօսակցու-
թեամբ իմացայ, որ պաշտօնատարի մ’այրին էր,
եւ պյոն ասկաւսն թշչակաւոր չեղած՝ վարճա-
նած էր, եւ ծէտ տան վարձքն եւ առջիանն օր-
ուութենէն կ’ապէրք. իսկ ասիկայ տուն մը գտասի-
արակու հի էր: Խեղճ ապրուստ: Կարեւ սկսա-
նիշն զարնել, որ երբեմն վիճելով՝ խցին վարձ-
քէն երկու ֆլորին վար առած էի: — բայց
գժբանաբար երեսաւ ֆլորին ամսէրով կա-
րու չէր շնդիկան իշխան ըլլալ:

... Ա. Ակընեսը գոհ շէնքը: Զիւնը գան-
գաղ, մեծահաս եւ բամբակնաման կ’իշէր.
Գլանակինու, միարիլուաց ծալւածքներու վրայ
տէւ կցամեր կը ձեւացրնէր, պատերու վրայ, պա-
տուհաններու բարագուներու եւ որոցի կան-
թեղներու վրայ վերաբաց խոյեր կ’ագուցանէր:
Տան սեմոց առջւ ձիւնի վրայէ թօմթուեցի եւ

սանդուիներէն վեր փութ ացի: Խուզ մանելուս պէս սկսայ գրասններս պարպավէլ. իրեր՝ որ բազ-մանենայ խնայութեան արդիւկն էն, զդր ի գործ զրի նախնացըն մեղի աւանդութ Ս. Ալղորե-ստրոյ գիշերը Համդիսաւագան անցնելու համար⁸: Թէեւ գրասննեան հանած այլեւայլ կրիմն քանին մը վայրիքնան յառած գնած էր, սակայն անհամ-քերութեամբ փութ ացի թղթէ պատասանքը մէկ զի առնուլ, որպէս զի բոլոր հարստութիւնս տեսնեմ: Աչած պախ վառեակ մը, պանչէլի հաց մը, կոտոր մը պանիր, և ուրիշ ծրար մը որուն ինչ ըստաւ չէի կրնար չիշել: Գտանք մէկեամբ թուղթը վայրէն մէկ զի առի, թղթափառ հայտնա-ցաղցողի մը պէտ, որ պազճանցար թղթուն զառ-շուղթեամբ է առնու: Եւ աչած մէկ ծրարէն կրիմ-քան, — այս, երեք բան գույք ելաւ: Կոտոր մը շաքար, լիճն եւ փորիկ շըմ մը ուսու:

ջուրն սկսած էր արդեւ եռալ փաքրիկ վասարանին վրայ, եւ բանակի համեմացը հոսու դրասած էր խուցը: Ավանդութիւններ, զոր գիւրա չէր փիտի հիւրի մը հետ:

Հանդիպութեանց ծրագրին առաջին մասն կատարուած էր: Վասեկին հենան ափրագին կը կենար կողին վրայ: Միւս կէն մեծ ճարտարութեամբ քանցուած ավկուուց կշոյ մըն էր: Հացի հնաբը չէր մացած, նոյնպէս պանրի: Եւ ոչ վշանակ մը կար, որ իցին մինենին ալ Ա. Ալղենասրութիւնը մը կը կարենին անցնելեւ: Վատառնի արագ խեցէնն անօմի մը հնածեագին կը քարձասաւէր. քաղցրաբար ըլմակիթէն քանի մը կամիլի մացած էր յատակին վրայ: Վմէն լսան մշտ երկիր կը լսայ. Երկու գւամթ ցյատակի քաման էի. երրորդ մը կը մնար, զոր ծիսոյ գլանիկիս պահած էի. Եւ ասով կը վերջանարա:

Ա. Ալղենասրութիւնը: Անիմանակ ընոր եցած ըլմակիթէն մէն, խառնեցի ամեն ևսան համեմ անուններուն անուններուն, նախնեացմէ ժամանակ առ մինիսաթուն մերձեցուցի վառարանին եւ գլանիկիս կրակ տուի:

Անանք: Մարդ բառանց որպատ Խու, այնչափ համու կու գոյ: «Ծիսոյ թանը ամենը ամեկիր գրանիկիս մէջն մինչեւ ձեղուուն կը բարձրանային» կը լունեցայ չեցառթեամբ թիվնաթուիս, արձակ կեցի քրնէրդուոս ասնանը: Անցեալու ապագայի գեղեցիկ պատահներուն մէջ կը քամանային աշքը իշշանակիւ, ծրագիններ եւ օդային ջղանեմիւն ժամանակին մը մջ, որ ինձմէ առա հնուուն էր:

թեմեւ շըռէկ մը զիս քրկեց գեղցիկի
երազներէս։ Անմիջապէս աշքս սեղզնին դար-
ձոցի, որ ըլլայ թէ ժամբէ մուկ մը վաս եակ
կրծէ։ Յանկարծ մափս եկաւ, որ ես լաւ զրա-
ցոյ պէտ չգործեցի պատշաճ մը որ հիմեւող
տապահութէ կոտր մը տապահութէ հոյս մատաց-
նէի։ Մնացդէս կը մատաճէի այս սիամլունին ուղ-
ղել, աշքս հանդիպեցաւ այս վարագուրին, որ
պատին խորց կը ծածէկը։ Թեմեւ լանձն զգա-
լապէս կը շարժէր, իրեւ մէ օդյ հոսանք մ'ըլ-
լայ։ Մոռցայ արդեօք դուռը փակիլու։ Խոր ելայ,
նայեցայ. ամէն բան ի կարգի էր, պարզունակն
անցուած էր։ Անտարակիսոյ այս թիմեւ առար-
կան վասարանին տարբան եան հոսանքն կը տա-
տանէր։ ԱՆ գլուխ ճայթեցնելու պէտ չկար,
մտեցայ առանձնին վառեկն ընտիր կոտր մը
կարելու եւ Ապէնէր Ծինոնզ տանելու։ Հաղին
թէ քանակը մնին վրայ գրի, և տեսա նորդու հայ-
նով ծիծաղ մը լուսեցաւ։ Շփոթած ետ զարձայ,
և մէծ զարմանամբ տեսա ծեր, չարաբէմ գա-
ճաճ (նունէ) մը, որ իմ թիմսաթորիս վրայ նստած
հենգնական ծիծաղը ինծի կը նայէր։ Ցուցա-
մատովն ու բժիմանտով լիրկ եւ սրճացյր կավկը
կը շիմէր, արհանդրհական ձեւեկոլու տաերը կը
թօմթուէր եւ լուրի եղանակա կը մրմնաւոր։ “Մարդ
մ'ինչպէս յախան պատօշ կիսա ըլլալու։”

“Պարտն, ըստ անկու հիւրին զցյրացած,
ինչպէս կը համարձակիք ներս մննել եւ ինչ
ինպէր։”

“ ն , ո . զիս չե՞ս ճաննար : ”
“ Պատիւ շանիմ : . . . Եւ չեմ գիտեր ի՞նչ-
պէս կը համարձակիք մնի չետ եղակի խօսիլ :
Ասիկայ, մեղմ բացատրելու համար . . . ”
“ Սիրելի, ես ուրիշ շատերու հիւս եղակի
կը խօսիի : ”
“ Կարելի է . բայց ես պյասիսի ընտանու-
թեանց բարեկամ չեմ : Սակայն կ'երեւա թէ
բնականիդ շփռմած եւ ըստ պատահման հոս-
մած էք : Թերեւս ՏՐ Քալպագութը կը վնատէք :
Առաջին գատիկն կը մնակի : ”
“ Ծնորհակալ եմ որ ըստր բայց ես արդէն
գիտիք : Երես հիւս մերս բարեկամ եմ թւատի,
իմ պատահան Հանից քարիս, այսոր այցելու-
ուն : Եւ այս առաջին առ ուշիւ : ”

թթիւն ու մասնագրի քննօք է:

“ Հանձի՞ւ Բայց ու զգեղ ամենւին չեմ
ճաննապա, ծէր ի՞ւ պատուական կապիլի՞ւ է ար-
դեզը որ համիք Ձեր պատուական անոնըն տալ,
որպէշեաւ ինս Ձեղ այլաշփ ժանօթ է: Խըն-

“Կրնաս խնդի ամեն անուն տայ, ինչպէս ո՛

Կ'ուղես։ Կ'ուղես անուանի զիս և հՀայիսու, կամ
Արբութիւն, կամ Վսեմաշուք, Մեծապատիւ,
կոմն, Պարու, Ցըդոր — Համառօտիւ ամէն ա-
նուն կը լաբարի ինժիւ։

Տարակիոց չկար որ ցնորած կամ յիմար
մին եր առցելնսա: Միշան չէի կնար ըմբռնել՝
որ ինչպէս յանկաք խոց մտած էր, վասն զի
ասնդութիւնու վզյա ամենամեծիթեւ ոսքի մը ձար-
ձատինը նյուց կը լսէի, «Ներցէք, բարիկամ,
ըսի վրբանաւ որոշ ձայնիւ, շատ ուշ է. այս
ժամանակներն սովորապէս պատկած կ'ըլլած»:
Այս իդիշեր, Ս. Սեղեաստրափ գիշեն, բացա-
պաթիւն մ'ըլլած էի, բայց բաւանին է, կ'ուզեմ
հանգչիւ: Արեւմ, չորշհապարակ կը կացոցանէք
զին, եթէ . . . : Դուռը ցուցուցի:

“ Ակիրել Հանսը, նմի՞ն հետ այնպի քա-
ղաքավարութեամբ շես վարուիր: Դուք Ուին-
սացիք տա Հասարակ այնպէս քաղաքավար էք,
որ փողոց աւ-լընդերուն անման առանց “Պարոն, ի
երեսն չէք առուոր, եւ եւ եթէ որեւէ օտարական
մը ձեռի փողոց մը Հարցնել՝ առնեն անցած կ ա-
ռաջնորդէք իրեն, սաեւ եթէ այն փողոց ձեր
ձամակէն շաս հեռու ըլլայ. եւ Բնապէս Վըլլայ
որ գուն նմի՞ն քաղաքավարութիւն չեն ցուցունքիր: ”

"Վասնզի, ձիչդ խօսելով Զեր պատռւական այցելութեան վախճանը չեմ գիտեր, եւ . . . :

"Այս քիչ մը քաղաքավարակնեւն է. թէեւ
Խօսքերուոտ մէկը միայն, այն է՝ պատուակն
այցելութիւնն : Բացառութեմ ուրեմն քեզի այցե-
լութեան գարուս վախճանը . ամուս մ'առ նասաւ :
Անշատ կը ննիեմք որ ես նաև կափար թթվամթիւ-
նուն վայր նախտ, մանաւանդ որ գաղաքարի մաս
ըլլալով՝ այս դիրքն ննիք շատ համբակն է :
Վ'առգիշի ուրեմն գիտնաւ, որուն հետեւ խօսելու
պատիւ ունիս : Ամէն բաժնէ յառաջ բոի՞ որ կիսան
աշխարհիս ամէն ստիլուսները տալ ննիք, եւ չես
սխալիք : Անը, այն, միքնիւն, եւ մեծ գազան մըն
եմ : Եւ ենթէ ձցիս քննիւն ամէնէն հզորաց ցն
ամէնէն աւելի յարքուած եմ այն ամէն գա-
զաններուն մէջ, որ պայ թշառաւ աշխարհիս վայր
կը թափառ ին գիտնաւ աշխարհիս նաևնաւ, այնիւու :

"Բնականապէս գիտեմ. երեկ կարդացի. 13.082,000,000" պատասխանեցի Հաստատութեամբ:

“Գրեթէ, կիսնեց Գիտեն ուրեմն որ այս
աշակին քանակութենէն ողալին ինձի երկրպա-
գութիւն կը մասուցանէ: Գաճաճը նշն միջո-
ցին թիկնաթորի վրայն սահեցա ինկաւ, եւ
սկսաւ առջևու ծգտիլ, կարծես իւր կարծ մար-
մինն երկնադնել կ'ուգիր:

“ Ոչ, չեմ գիտեր, ու պատասխանեցի կէս
մը ծիծաղելով։ ”

• Ասրմէւ ուրեմն։ Կրնամը ըսել՝ Ամէկը։
• Աստանայ. ուրեմն գուն մեծ մէկն եւ:
Խնդրեմ, Զեր անունը։

“իմ անունն է՝ Վկուսիթեան անունն անտարբեր է. առաջ զի անապոցի մը ըրափ առնելու կայ, այն իմն է իմ մականունն եւ պաշտօնն, — աչա. Ես Աննասարիոթեան ոգին եմ առանց իմասն հասկրայտուութեան ոգին, կրիսեցի առանց իմասն հասկրայտուութեան ոգին, Հասկրայտուութեան ոգին:

"Անձնասիրութեան ոգին, հաստատեց գաւճաճը սիգութեամբ: Կինան ուրանալ որ ես աշխարհիս կը տիրեմ: "

Աւուրս թօդունեցի, լոպէ մը խորհցայ,
եւ լսի. «Ցընդհամուրն կարենի է ըստադ. բայց
ի մասնաւորիք: — Ոչ, սիրենի ոփի, բառանդակ
աշխարհին չեն ենթած: » Նմորու իրան նմի՛
խաղ մը կ'երեւար. իս հնուր եղակն անձնաւ-
որութիւն մըն էր, որ Ա. Ավգեստոսի դիշելու
իւր ոճովն անցընթել կ'ուզէք: « Զեր ծառայի, օրի-
նակի համար, որ քաղենինի կը նատի, կը հաս-
տառէ: » Ու գրոշին երդուած չէ: »

“Գէթ ըստ մասին, Պատուականս: Կ'ըսեմ”
թէ թէրեւս այնափ եռանդուն չէ, որչափ ու-
րիշ շատերը բայց, ինչպէս ըսի, գէթ ըստ մա-
սին: Հանդերձ այսու իմ այցելութեան վախ-
ճանն է զերեղ, դրօչին տակ առնուլ: Պատուակ մե-
քամ ամ և ամբարտ բրեկեամ: Ի յիման է այն
որ այս ահաբն քանակութեան մեջ թը բացառու-
թիւն մըլլալ կ'ուղէ: Ասկէ քեզի ի՞նչ օգտու:
Ասիկայ քեզի ի՞նչ մուար կը բերէ: Իմ սկրզ-
բունքն է: Խնազսն դռն ինծի, նյոնպէս ես քե-
զի: Հիմայ քո վիճակդ դիտենք. Դռն Շայտէր
եւ Ըկերութեան յեսին գործակասարի ես:
Միթէ քո մետք կը մասծէ՞ քո վաստ եւ քո
օգտիր, երբ իւր շահն վասնդի մեջ է: Ամէն
տարի այնափ աշխատներ կը շահէ, եւ քեզի,
որ գլխաւոր աշխատութիւնները կը կրես, ամ-
սական երեսուն Փլըրնիք չնչին գումար մը կու-
տայ:

Հիւրս զարմանալիք կերպով ճիշդ գիտէր
պարագաները: “Ճիշդ է, պատասխանեցի, բայց
այն իմ բնուն հոգուն:

"Այս պետք է քո հօգդ ըլլալ: Բնակչութեան եւ յանազ միտրոց Համար հօգ կ'ընեն, փոխանակ քո աշհութ նայեա: Ասկից յիմա բարեթիւն է այս, ծիչ այսպէս յի բարեթիւն է, ինպէսք այն որոշակի զոր քիչ մը յանազ կ'ուղարկեիր կատարել, քու տանատիւն հօջդ կ'ուղարկեիր:

մատուցանել սա վառեկին մէկ մասն, զօր վարդ
իթէն սախաճաշչին ուտելու ըլլաս՝ պյանգչուն համար
պիտի դայ: Եթեղի ի՞նչ ուրիշներուն հոգը և նթի
աւելիք Տիգինը վառեկա ուտել կ'ուշի, թա՞յ
քնէ հաստ մը: Խոկ էթէ գնել կարող չէ, թո՞յ
չուտեւ: — Միթէ այս չէ բանաօրոք:

"Բանաւոր, այն . բայց ոչ մարդասիրական :

"Ի՞նչ է մարդասիրութիւն։ Միմէ մէկի զքեզ Ս. Անգլէստրոսի գիշերն անցընելու հրաւ իրեց։ Գուռ քեզի համար Հացդ բերեդդ կորեց ցիր եւ ինապութիւն ցրիր. ասիկայ ցովլիք եւ անցն զի պատու նախ եւ յատաշ զքեզ հոգացիր եւ այս բաւական է։ Բայց երբ մասք դրիբ զուրիշն ալ քու վայելմանցդ մասնակից ընել ահա եղար ցնորած եւ. — ապոչ։"

“Ներեցէք, թշնամանք չեմ ուզեր:

“**Ի՞նչ ըսմեն**՝ այսպիսի գործք մը կը կատ-
ղըցնէ՛ զիս։ Անգամ մ՞ուրիշ մարդկին իրու-
սայէ. ամէնին իրենց յարաբերութեանց համե-
մա՞ս իրենց ամէնն համա կ ապրին։ Միայ այն
ատեն ուրիշներու վրայ կը մտածեն, երբ ամէնն-
կան պատճառներ ու այն ստիպնեն։ Կը կարծե՞ս
որ պի ամէն հարուստներն, որոնք փառաւոր-
հառաքերով կը շրջին, լոյզ տեղ լ-ըմանեւ կը նաևն,
իրենց համանցու ու գտարացն ադամնադաշտու-
մետաքսեայ գետաներ կը հացընեն, ուրիշ
մարդկան օգուտը կը դիմէն։”

“Գէ՛թ ոմանք, այս: Մերոնք շատ բարեւ-
ար են. բարերարակն վախճանելու համար
հանգանակութիւններ, կապաւահանդէս եւ վի-
ճակահանդէս կը կազմեն:”

Գաճաճն սկսաւ քրիզածայն ծիծաղիլ։
“Տառակես մես ոռովհետեւ ն-ն առ Շեն առ”

Տարիպազմ շցպ. պրոֆտառաւ. այս առժիթի լրա-
դիքներն իրենց վրայ կը խօսի, այս կամ այս մար-
դասէն յանուանէ կը յիշեն, իրենց կանանց
զարդարանքները կը սոսրագրեն, ունեցած առ-
ժիթաններն ու պատիւններն յառաջ կը մերեն,
զգը աննոնք ի սես ամենեցան կը շրջեցնեն. —
իրանք այս ամենն, սիրելիս. ասոնք իմ ամեննէն
նշտիր եւ Հաւատարիմ Հպատակնես են: —

"Եւ միթէ չկա՞ն այնպիսիք ալ, որ գաղտնի եւ անձայն բարեբարութիւններ կ'ընեն:

“Ծիծագմի՞ւ բան։ Այսու բացի ամենն ալ լուս անձնական պատճառներու։ Համարու Այսու կիսիք ալ ի փոխարէն բարեբարութեանց կը պատասխն որ Աստուած ալ իրենց բարեբար գտնուու ասինք ։ Դան շատ միամիտ են, իմ Խեղջուկ կամսան։ Կը կրիսեմ զարձեալ ։ Իմ Հպատակներու էքեն են, — այնպէս որ ինձի Հպատակ չե-”

Ե ասոնց թիւն: Եւ կը խոսավախմ քեզի, որ
ամէնէն աւելի անոր համար կը կատղի՞մ, որ պյո
չշըն քանակութիւնն ինծի հակառակ կնառալ
կ'ուզէ: Ուեսք է որ ասոնց յաղթեմ: միասն դրի
պյո սակագոյն հետ բանակը կերպով խօսի, եւ
պյո վախճանան պյոյք քեզի եկած եմ՝ ըստ,
եւ յանկարի ամոռէն ցատրեց, եւ անյագու-
թեամբ մը ցյասակ քամեց բառնչուն մնացորդն,
եւ առջեւս կանգնեցաւ կիցաւ: «Քեզի հանոյ
չէ», որ գրասանդ աւելի զրամ մանէ: քան զըր
այժմ կը վաստիքիս:

“Հաճոյ չէ: Հենգնական հարցում:”

“Հաս լսա ուրեմն. ես քեզի սակարգուածին մը կառաջարձրեմ: Այս բոպէէս սկսալ՝ քեզի երթիք դրամ պիտի չպահիս. — միայն այս գրամն իմարութեանց չգործածես: Կը հասկըսա այսի բաւական, ինչ կովզեմ ըսել, յիշարութիւն, բառով:”

"Այսինքն, դրամը միայն ինծի պիտի գործածնեմ, անով միայն ինչ հաճախքս պիտի գոհացընեմ":

կարկութեան:

Խորշումած ու չղցած ձեռքն ինձի երկնցուց: Ինչո՞ւ պյառաձին կատակներուն պիտի չհաւանէի: Ծիծաղլցայ եւ ձեռքս տուի:

"Մնան բարեաւ, Հանդ : "

“Ներեցէք որ դռւոր բանամ. պարզունակը
դիւրաւ չի բացուիր:

"Հարկաւորչէ, շնորհակալ եմ. ինձի գուռ հարկաւոր չէ: Դունք քու հանդիսատի նայէ. նաև թիկնամթոռիդ վրայ, այդ ամէն արարողութիւնները մէկ դի:

Կարծես բռնութեամի՞ մը նստայ թիհնա-
թոսի վայց: Հեւրս միշտ պատին խորչին վա-
րդագորին առջեւ կեցած էր. իւր թափանցիկ
առ ուրեմն մաս ուե եռամ էր. մասնասամունք մն

(Continued.)

